

Z říšské rady.

Při debatě o povolení branců pro armádu rakouskou promluvil proti předložce vládní český poslanec Hofica, z jehož řeči podáváme následující výtah:

Poslanec Hofica: My budeme hlasovati proti předložce nikoliv proto, že jsme nepřáteli armády, nýbrž proto, že máme důvodné přičiny, býti nespokojenými s poměry v armádě.

Ministr zeměbrany mluvil s takovým přesvědčením a tak vroucím a srdečným hlasem k nám, že by jeho řeč zasluhovala, by v první řadě slyšána byla armádou samou. Nechceme brániti zdatnosti naší armády, avšak kdo chce řádné funkce její v dobách válečných, nesmí zabývatí jejího ducha a otravovati srdce národu. Technická schopnost sama nedostačuje v době nebezpečí. Právě-li hrabě Welsersheim, že armáda je daleka politických, národních a sociálních zápasů, nelze totiž říci o jednotlivých příslušnících armády a také nikoliv o vysoce postavených funkcionářích, kteří za posledních 30 let, od té doby, co máme všeobecnou brannou povinnost, osvědčují smýšlení a provádějí skutky, proti kterým musí národ náš co nejrozhodněji protestovati a které lze vysloviti v ten rozum, že posádky v českých městech jsou takřka posádkami nepřátelskými, ježto na důstojníky sbor shora působí se tou měrou, že chová se tak, jako by byl v zemi nepřátelské. Důstojníci prouží u nás roku 1866 neprobuzení v srdcích obyvatelstva takové trpkosti, jakou působí dnes chování rakouských důstojníků vůči českému lidu. Po většině mladí panáčekové osvědčují takové nenávistné opovrhování českým lidem, že je to krajní měrou politování hodno.

Před dvěma lety — bylo to v době německé obstrukce — důstojnický sbor byl zván do měšťanského pivovaru v Plzni. Když byli odešli velcí páni, zůstal jeden kadeř a ten pronesl zdravici, kterou ukončil slovy: "Ať žije obstrukce!" A příslušníci armády přijali kadeřoví, volající: "Pryč s Čechy!" Noviny, kde zpráva tato byla uveřejněna, byly vojenským úřadům zaslány, ale zpráva ta nebyla jimi vyřčena, naopak dva měsíce potom při postupu listopadovém onen kadet stal se poručíkem.

My přejeme důstojníkům zlepšení jejich platů, ale chováme se předsedci, že jsou jiné stavy, které po stránce výchovné státu konají lepší služby, na příklad učitelé, a ti že jsou zaanedbáváni.

Ministr tu řekl, že armáda nepodalala žádných petic, neagitovala a nepřijímala žádných resolucí. Tážu se: Což pak důstojnický sbor vůbec může petici podávati? Co se však týče agitací, pravím, že armáda skutečně agituje. Mám na to svědka, ministra vojenský pana Kriehammra, který ve svém výnosu ze dne 28. ledna mimc jině pravil: "Za příčinou shromáždění aktivních důstojníků jsou velitelové povinni jim důtklivě vytknouti, že nepřípatelně ochabnuti v dosavadním korektním postupu důstojníků je hlubokého politování hodno.

Ministr tudíž napomenul důstojníky, by nezapomínali, že pravý gentleman musí sobě sice osvojiti velké vymoženosti nové doby, že však se musí vyvarovati jejich kalu.

Pochybná výchova vojenského mužstva mnohánsobena je pochybenou taktikou naší armády, jež přiděluje k vojsku důstojníky neschopné dorozuměti se s mužstvem. Mluví-li český důstojník v českém městě s českým lidem českou, položí ho do Koločváru, Tarnopole nebo ještě dále. Důstojnická tabule zavedena za tím účelem, by armáda nemusila se tuze stykati s "ošuntělým filistrem", aby zůstal zachován duch, jaký za starých dob býval, za oněch starých dob, kdy stal se důstojníkem ten, kdo se choval zvláště slušně a důstojně. Důstojníci měli tehdy užlechnost ve smýšlení, byli to lidé, kterým tuze záleželo na jejich postavení a kteří potom skutečně stali se nástrojem v rukou svých představených.

Před 1848 nemohlo ovšem býti řeči o politických proudcích mezi mužstvem, ale v oné době nebylo také politických proudů v občanstvu. Nyní však poměry se změnily. Máme všeobecnou brannou povinnost, máme všeobecnou školní povinnost, mužstvo má národní cit a s tímto národním citem vojenská správa musí počínati. Tlakem a donucováním nikdy nedosáhlo se ničeho. Tlakem český národ jen tvrdil a roztál jen tenkrát, vyšlo-li se mu vstříc; ale vycházelo se mu v ústřety jen málokdy a proto český národ stal se tak tvrdým.

Rečnick uvádí potom četné případy na doklad, že českému národu v armádě proti německému se děje újma. V Praze je dovoleno důstojníkům choditi do německého kasina, kde sbíhají se všechny niti německé politiky, ale návštěvovati české místnosti je jim zakázáno. Když však jeden nadporučík při císařské slavnosti, která se konala v německém kasině na rozkaz plukovníkův se nedostavil, byl přesazen do Uher a tak týrán, že se potom zastřelil.

Z otázky "zde" byl konstruován zločin, politická aféra, nejen proti českému národu, nýbrž také politická aféra, kterou chtěli zničiti nynější české poslance. Z vojenského služebního řádu je patrné, že mužstvo má býti o něm poučováno důstojníky způsobem vhodným. Jak se to ale může státi, jestliže důstojník řeči mužstva nerozumí?

Služebnf rád vojenský žádá, by s podřízenými důstojníci jednali dobrovolně a spravedlivě. Ze slova "zde" však byla učiněna aféra. Jaký význam má znalost mateřského jazyka mužstva pro důstojníky, je z toho patrné, že v rozhodujících bitvách je mužstvo povzbuzováno jen mateřským jazykem. Rečnick uvádí případy, kde vojáci vedeni do bitvy slovy: "Vojáci! Nezapomítejte, že jste Čechové a potomci nepřemožitelných Husitů!" V jiném případě zvolal na ně generál: "Hanáci, držte se!"

Hlasy na českých lavicích: To je napsáno na stuze praporu! Posl. Doležal: To bylo už sňato!

Posl. dr. Šlený: O to by se měli páni generálové starat! Posl. Hofica (pokračuje): Nemohu věřit, že tato stuha s 24. praporu hanáckého byla sňata. To by znamenalo vyvrátí si vlastní vnitřnosti, kdyby se takové věci v armádě děly.

Posl. dr. Šlený: Proti vojáčkům se šve nejhorším způsobem! Posl. Hofica (pokračuje): Ve služebním řádu se předpisuje, že tresty nemají býti nikdy povahy osobní a nikdy vycházeti z nenávisli. Těmto předpisům přiče se rozsudky kyjovské, ke vzpouře je třeba ozbrojení. Záložníci však, kteří se hlásili "zde", byli ozbrojeni jenom končinými knížkami.

Jak možno zodpovědět před bohem, konstruovati z aféry "zde" vzpouru a pak lidi pokutovati takovými tresty? Působí se tak na mysl lidí, aby všech dobrých svých sil užili v zájmu služby? Jaké svědomí mohou míti ti, kteří dokonce na místech nejvyšších zcela zbytečným způsobem aféru "zde" vyvolali v podobě tak nebezpečné jako vzpoura a že ji nafoukli na aféru státní? Český lid ve své převážné většině smýšlí royalisticky již proto, že založil svoji existenci na státním právu. Panovník nemůže přijíti do končin schůzi, aby se podíval, co se tam děje, ale žádati lze, aby mu každý povítil a s náležitou šlechetností podával o nás zprávy.

Jak máme věřit slovům ministrovým o "lásce nás všech k českému národu", k "lidem povídlovým"? (Veselost.) Armáda nechť je poslušna ministra a vzdá se veškeré nenávisli proti českému národu, která skutečně je ve všech jejich kruzích pěstována.

Při další debatě o tomtéž předmětu mluvil poslanec Doležal následovně: Chci především uvéstí citát ze Schillera, kterýž uvedl již posl. dr. Stránský a kterýž následovně: "Celá moc a váha, kterou poskytuje vznešenost trůnu, je ztracena, jestliže kníže, sveden rozdíly stranického ducha, jest stržen k jedné frakci proti druhé. Pokud stojí na trůně, hledí k němu s úctou obě strany". . . .

Předseda: Prosim, abyste korunu nevztavovali do debaty. To nemohu připustiti. Posl. Doležal: To je citát a ten nám přece musí býti dovoleno čísti.

Básník ten praví dále: "Se stoupí-li kníže na jednu stranu, vidí utlačovaná strana křeso společné spravedlnosti prázdne." Ano, pro nás v Rakousku jest společně křeso spravedlnosti prázdne, pro nás neplatí zákon a vůči nám se nedodrží žádné sliby. Nemáme v tomto státě námi založeném, po tem naší práce a krvi našich synů dosud udržovaném, dosud nikoho, jehož slová bychom důvěřovali

mošli. Nemáme nikoho, kdo by chtěl chrániti právo přísahou nám zaručených a kdo by nám chtěl pomoci, bychom se práv těch domohli, ačkoli nám byla nekolikrát již nejslavnějším způsobem přislíbena.

Jsmo poukázáni jenom na sebe a budeme bojovat, bychom dosáhli co nám náleží. My to také s nasazením všech sil učiníme. Žádné pohrůžky, ať pocházejí z míst nejvyšších, nás nezastřší, bychom nežádali toho, co nám na základě historického práva náleží a co tak zv. státními základními zákony je zaručeno. Žádáme jen, aby se nám dostalo rovného práva. Dříve nebude v tomto státě míru.

Rečnick dokazuje pak, že v Rakousku není žádného stanovení o armádní řeči, nejméně pak ustanovení, které by určovalo, že němčina je jazykem armády. Ministr války v delegacích prohlásil, že se čeští záložníci hlásili úmyslně česky a že to nesmí býti trpěno. Je velice smutno, že páni ministři neřeknou přímo, že lhou. Ano, ministr války lhal, pravil-li, že v jedné korunní zemi nebylo přísněji trestáno, než ve druhé.

Posl. Doležal pokračuje a na důkaz pravdivosti svého tvrzení, že se záložníky českými bylo přinuceno nakládat, než v Uhrách, uvádí četné příklady, odmítají vyslovený názor, že otázka "zde" byla uměle vyvolána štvárcem. Jde tu o prosté občany a sedláky, kteří neznají německy, kteří se hlásili svou mateřštinou a proti kterým bylo jednáno nejbezohlednějším způsobem. Byl vyřčen Gesslerův klobouk německého armádního jazyka a zcela věrné národy se vyhrůžkou náhle soudou donucují, by před ním se sklonili. Myslí snad ministr vojenství skutečně, že tím prokazuje dobrou službu státu a dynastii? Což pak nemyslí na zlé dny, kdy budou nuceni appellovati na věrné národy? Bude také v oněch zlých dnech vztyčen Gesslerův klobouk? Neobává se, že se také naleznou Tell, který se bude snažiti národy od té potupy osvoboditi? Syn národa, který pomáhal tomu stát zakládat a vždy věrný k němu stál, byl odsouzen na patnáct měsíců na pevnost, protože pronesl jediné slovo svým mateřským jazykem. Můžeme býti větší bezohlednosti, větší brutality, ano větší surovosti? Každý vzdělaný, humanní člověk, musí se s hnusem od takového jednání odvrátiti. Jak se toto jednání shoduje s tvrzením ministra vojenství, že žádný důstojník nezná rozdíl národností?

Militarismus zná jen německý národ a jedná se všemi ostatními jako se špatnějšími. Má-li však naše zlatka, kterou platíme na daně, z nichž velcí pánové v uniformách zlatem se třpytících jsou vydržováni, stejnou cenu, jako peníze ostatních národů, budeme také žádati všude jinde stejné právo. Jednání ministra války je porušením čl. XIX. státních základních zákonů, die něhož nikdo nesmí býti nucen učiti se druhému jazyku. A co si má lid myslet, vidí-li, že zákon ministru, c. k. říšskému a důstojníky není respektován?!

Búrové v Paříži. Pařížský dopisovatel Nár. Listů líčí výjev v divadle, kde se před stávy světelné obrazy z bojité jhoafříckého, následujícím popisem:

Před mnou, na místě jeviště vyskočila bílá plocha, parfomy přesypaným vrchuem otřesou různé zvuky pochodu, na místě bílého čtvrtce díváme se na jakousi přívětivou krajinku, kde po bílé silnici klusají pravidelně řady jezdců, široké klobouky stíní mužně tváře a mohutné pěstě třmáji zhubné karabíny. Jásot, frenetické volání a přánř zdaru, přebíhuje orchestr. To není zdrav pretorských žen a dívek, ale boulivý projev sympatie pařížského publika, upfimný potlesk, přerušovaný co chvíli výkřiky "Vive les Boers!" Tupa jezdců mizí ve stromotadi pretorského předměstí. Mizí i krajinka. Bílá plocha čeká na nový obraz. Tentokrát husté řady anglických hulanů. Deňují v přímých liniích. Napřed malé tečky na vzdáleném horizontu, zvětšují se báječným letem, přelétanou kolem šlehaným tryskem a mizí v dále řadou teček, tonoucích v oblacích prachu. Nová řada, a opět nová vystává na obzoru. Přebíhá se lavinou —

mizí nahražená novou a znovu jinou. Nádherná jízda! A diváku zdá se, že ti jezdcí uhánějí tak šíleně a mizí v dále, by neslyšeli projev mluvn, jež je z publika doprovází. Jako rozpoutaná bouře syčí a hvízdá v lanové korábu, rozbouřil se sál ohlušujícím pískotem, sykotem, pekelnou vřavou, co chvíli přehlušovanou stentorovým hlasem, jež dříve mohl se ukiřeti "Vive les Boers!" Horli teď jinak: "Oh les sales bêtes" a za chvíli "Ausoleil", doprovázen vždy výbuchy veselosti celého sálu. Poslední řada jezdců mizí na obzoru, vykičena, vysyčena a vypískána rozčertěným obecenstvem, a bílá plocha čeká opět na nový obraz.

Tentokrát jsme přímo na bojišti. Straný svah. Na něm postavy kolem polního děla, jež co chvíli zahoukne, halic své ochránce v husté kotočce dýmu. Houkáni děla, praskot a třesot pušek napodobeno geniálním představovatelem s takovým efektem, že skutečně cítíme se přenešena do bitevní vřavy. Četa, chránící dělo, sype drobnou ručníčnou palbu do křovísk, jimiž bok vrchu je pokryt. Za křovísky pozorujeme nyní zřetelně pohyblivé postavy Búrů. Plázi se úžlabinou, choúl se za balvanu a vypálivše ránu proti vrchu — každá rána, o Angličana méně! — mizí sáhodlouhým skokem pod záštitou balvanu jiného, bližšího cíli. Pojednou zdvihly se postavy na povel, a třmáji se k ráně pohotové pušky, drápou se chvatmo na vrch, odtud co okamžik zhubná rána smete některého z nich a bezvládná těla kutálejí se po svahu. Vřava i zástup protivníků hrdne. Dělo hrdě se ozývá, dýmem zahaluje své obrance. A když dým se rozplynul, vidíme Búry vítěze na vrcholku. Dělo dobyté, již obrácené proti bývalým pánum. Po svahu kutále se několik mrtvol Angličanů. Zůstaly tu a tam viseti za křovísky.

Jásot, jaký doprovází zaražení búrského praporu na kopci, nemozno popsatí. Dámy stojí na sedadlech, na balustrádách, na opěradlech loží, mávají vějíři, klobouky, piáštiky, křičí slávu Búrům. S galerií bouří potlesk a hlomoz, celý dóm chví se vášnivými výlevy pařížského publika.

Kěž mohla by býti prospěšná sympatie celého světa neohroženým chránitelům svých práv, aby mohli vzorem se státi jiným národům, až udeří hodina.

Feuilleton. Tak už tedy máme ten zlatý zleték. Tolik se toho nabánilo o zleték věku a vždycky se myslelo, že již vlastně dávno minul, ale on zatím nám teď teprve nastal. Od nynějšíka totiž mají býti všechny naše peníze zlaté. Dostaneš-li, milý čtenáři, osuťentý a rozbitý papírový dolar, buď jistojistě přesvědčen, že je to zlato. Dostaneš-li stříbrný ten določek, jemuž se říká také dolar, buď přesvědčen, že je to dolar zlatý. Jak ten papír, tak to stříbro jsou jen zástupuční náhradníci zlatého dolaru a slibují ti, že dojdeš-li si s tím do některé pokladny Spoj. Států, tam ti za to dájí zlato. Ale jak by mi Újce Sam vyplatil za papírový nebo stříbrný dolar zlatý, to vskutku nemohu pochopiti, poněvadž jsem ještě nikdy žádný zlatý dolar neviděl. Snad by mi utřpili příslušný kousek ze zlatého orla, nebo jiného zlatého peníze.

Ale kdo pak by si lámal hlavu takovou starostí. Vím, že kdy bych přišel s takovým osuťentým dolarem k kterémukoliv z našich obchodníků. Že mi ho bez váhání vymění a dá mi za něj třeba 20 sklenen piva na ráz, nebo co bych si přál. Ale horší je, jak to dopadne dále. Naši stříbrařičtí, populističtí a demokratičtí spoluobčané nám již od mnoha let vypocházejí, mnoholi milionů a miliard tady mají u nás uloženo kapitalistické angličtí a z těchto důlů, že jim musíme odváděti úroky a to ve zlatě. Nevím už ani, jaké ty číslice byly, ale myslím, že to znělo tak nějak, jako že ta nenasytná Anglie od nás schlamte každého roku asi 300 milionů dolarů a sice ve způsobě úroků. Mají prý tam v Anglii naše spolkové, státní, městské, železniční a bňh ví jaké ještě dluhopisy, pomoch jichž nás stále vysysávají. My jim ty úroky ovšem neodvádíme ve zlatě, ale dáváme jim za to obilí, maso, mouku, stroje a v posledním čase i také maláky pro tu vojnu do jižní Afriky. A to všecko těm hrabíčkově nestačí, ný

zadí nahražená novou a znovu jinou. Nádherná jízda! A diváku zdá se, že ti jezdcí uhánějí tak šíleně a mizí v dále, by neslyšeli projev mluvn, jež je z publika doprovází. Jako rozpoutaná bouře syčí a hvízdá v lanové korábu, rozbouřil se sál ohlušujícím pískotem, sykotem, pekelnou vřavou, co chvíli přehlušovanou stentorovým hlasem, jež dříve mohl se ukiřeti "Vive les Boers!" Horli teď jinak: "Oh les sales bêtes" a za chvíli "Ausoleil", doprovázen vždy výbuchy veselosti celého sálu. Poslední řada jezdců mizí na obzoru, vykičena, vysyčena a vypískána rozčertěným obecenstvem, a bílá plocha čeká opět na nový obraz.

Tentokrát jsme přímo na bojišti. Straný svah. Na něm postavy kolem polního děla, jež co chvíli zahoukne, halic své ochránce v husté kotočce dýmu. Houkáni děla, praskot a třesot pušek napodobeno geniálním představovatelem s takovým efektem, že skutečně cítíme se přenešena do bitevní vřavy. Četa, chránící dělo, sype drobnou ručníčnou palbu do křovísk, jimiž bok vrchu je pokryt. Za křovísky pozorujeme nyní zřetelně pohyblivé postavy Búrů. Plázi se úžlabinou, choúl se za balvanu a vypálivše ránu proti vrchu — každá rána, o Angličana méně! — mizí sáhodlouhým skokem pod záštitou balvanu jiného, bližšího cíli. Pojednou zdvihly se postavy na povel, a třmáji se k ráně pohotové pušky, drápou se chvatmo na vrch, odtud co okamžik zhubná rána smete některého z nich a bezvládná těla kutálejí se po svahu. Vřava i zástup protivníků hrdne. Dělo hrdě se ozývá, dýmem zahaluje své obrance. A když dým se rozplynul, vidíme Búry vítěze na vrcholku. Dělo dobyté, již obrácené proti bývalým pánum. Po svahu kutále se několik mrtvol Angličanů. Zůstaly tu a tam viseti za křovísky.

Jásot, jaký doprovází zaražení búrského praporu na kopci, nemozno popsatí. Dámy stojí na sedadlech, na balustrádách, na opěradlech loží, mávají vějíři, klobouky, piáštiky, křičí slávu Búrům. S galerií bouří potlesk a hlomoz, celý dóm chví se vášnivými výlevy pařížského publika.

Kěž mohla by býti prospěšná sympatie celého světa neohroženým chránitelům svých práv, aby mohli vzorem se státi jiným národům, až udeří hodina.

Feuilleton. Tak už tedy máme ten zlatý zleték. Tolik se toho nabánilo o zleték věku a vždycky se myslelo, že již vlastně dávno minul, ale on zatím nám teď teprve nastal. Od nynějšíka totiž mají býti všechny naše peníze zlaté. Dostaneš-li, milý čtenáři, osuťentý a rozbitý papírový dolar, buď jistojistě přesvědčen, že je to zlato. Dostaneš-li stříbrný ten določek, jemuž se říká také dolar, buď přesvědčen, že je to dolar zlatý. Jak ten papír, tak to stříbro jsou jen zástupuční náhradníci zlatého dolaru a slibují ti, že dojdeš-li si s tím do některé pokladny Spoj. Států, tam ti za to dájí zlato. Ale jak by mi Újce Sam vyplatil za papírový nebo stříbrný dolar zlatý, to vskutku nemohu pochopiti, poněvadž jsem ještě nikdy žádný zlatý dolar neviděl. Snad by mi utřpili příslušný kousek ze zlatého orla, nebo jiného zlatého peníze.

Ale kdo pak by si lámal hlavu takovou starostí. Vím, že kdy bych přišel s takovým osuťentým dolarem k kterémukoliv z našich obchodníků. Že mi ho bez váhání vymění a dá mi za něj třeba 20 sklenen piva na ráz, nebo co bych si přál. Ale horší je, jak to dopadne dále. Naši stříbrařičtí, populističtí a demokratičtí spoluobčané nám již od mnoha let vypocházejí, mnoholi milionů a miliard tady mají u nás uloženo kapitalistické angličtí a z těchto důlů, že jim musíme odváděti úroky a to ve zlatě. Nevím už ani, jaké ty číslice byly, ale myslím, že to znělo tak nějak, jako že ta nenasytná Anglie od nás schlamte každého roku asi 300 milionů dolarů a sice ve způsobě úroků. Mají prý tam v Anglii naše spolkové, státní, městské, železniční a bňh ví jaké ještě dluhopisy, pomoch jichž nás stále vysysávají. My jim ty úroky ovšem neodvádíme ve zlatě, ale dáváme jim za to obilí, maso, mouku, stroje a v posledním čase i také maláky pro tu vojnu do jižní Afriky. A to všecko těm hrabíčkově nestačí, ný

Vše v jednom pakličku... Dr. August Koening's HAMBURGER BRUSTTHEE dočill. Zjedná úlevu a vyléčí kašel, nastuzeniny, zánět průdušek, influenza, asthma a chrípku.

pak se jim rok od roku stále více zadlužujeme, jako zbankrotovaly sedlácké lichváři.

Teď mne tak napadá, když ta naše vláda prohlásila zlatou měnu, jak to s námi dopadne dál. Jestli ti prožlukl lichvářství Angličané na nás uhoďejí a budou chtít své peníze. A podle vývodů těch penězčích, dělal náš diuh Anglii nějakých pár miliard. A po něvadž se stále věščí, ty lichvářské úroky se přirážejí ku kapitálu, budeme asi dnes dlužni Angličanům již nějaký ten bilionek. Co jestli teď na nás uhoďejí a budou chtít své? Přiležitost k tomu mají, neb vedou vojnu s Búry a tu mohou říci: "Vy strečkové, tentononc, my potřebujeme, abychom ty rebelanty skrotili, zapřete tedy svými sáčky a vykoplete, jako ty dukáty — víte ty, co jste nám dlužni."

Představ si teď, rozmilý čtenáři, kdyby na tebe tak z nenadání přišel větitel, jemuž jsi dlužen asi \$1000 a udeřil na tebe o zaplacení. Ty pak při nejlepší vůli by si mu nemohl sehnati více než asi \$300 — jak by ti bylo? A tak to může dopadnouti i s námi. Jsme Angličanům dlužni tisíce milionů, všecko to máme zaplatit ve zlatě a v celé zemi tak suma sumárum bysme sehnali prý jen asi za 300 milionů dolarů zlatá. A teď bysme to ve zlatě zaplatit museli, když to kongres ujednal a presi dent podepsal. Vidíte, rozmilí spoluobčané, co nám ta nynější vláda nadrobila!

Jak jsem dříve řekl, kdyby někdo měl zaplatit větiteli \$1000 a měl jen \$300, že by to byla náramně choulostivá věc — aie pro koho? Pro mne ne, nebo já bych takovému nestydovi, který by chtěl ode mne \$1000, se jen vymáhl a řekl bych: "Kamaráde, kde nic není, tam ani smrt nebere." Myslim také, že by takový větitel byl dosti moudrý a ušetřil by si štrpáci, těch \$1000 ze mne vyrazit. A takových je nás tady v té oblasti Újce Sama asi hezká trocha, jimž by ani ten nejnestoudnější Angličan nic nevzal. Jestliže tedy na nás budou vymáhati ti londýnští Šilokové dlhuhy, budou muset bráti tam, kde je. Nu a kdo je to, co zde v této zemi všecko má? Inu kapitalistai a monopolistai.

Tak tedy náš slavný kongres nalícil past' na zdejší boháče. Až budou chtít Angličané své peníze a vláda jim je nebude moci dát, pak půjdou a zabavějí všechny ty monopoly a my se jich rázem zbavíme. Seberou Rockefellerovi jeho oleje, Vanderbiltům, Gouldům a jiným jejich železnic, Armourům a Swiftům nakládárny, jiným boháčům zase doly, železárny, ba i pivovary a vinopalny a my budeme rázem zbaveni těch vyřidličů domácích.

Snad se tomu některý z čtenářů usměje a řekne: "To by byl čert jako ďábel, za domácí monopolisty měli bysme cízl." Pravda, ale pak bychom byli blíže ku svobodě. Což nevíte, že se každý národ brání proti cizím uchvatitelům, kdežto od svých vlastních si nechá trpělivě kůži přes hlavu stahovat? Až se ti angličtí lichváři zmocní našich monopolů a budou nás pomoch jich vysysávi, pak se na ně obořime, vyženeme je ze země a všecko jim pobereme. Tak se zbavíme dluhů i monopolů zároveň.

Co ale pak si s těmi monopoly počneme? Pofád se povídá, že mají být vyvlastněny a mají se státi majetkem celého národa. Jen ale kdo nám to bude tak pěkně řídit? Ti pánové, co to dnes vedou, všecko tak dobře znají a dovedou tím pěkně zacházet; kdo

by to pak za ně dělal? Víme, že nás nebožtík náměstek presidentův, Hobart, byl předsedou a fideitem asi tuctu rozličných železnic neb jiných závodů, při čemž ještě zastával místo náměstka presidentova. Páni jako Vanderbilt, Gould atd. dovedou také každý zastávati několik míst ředitelských a při tom ještě jezdí v zábovních lodích po celé zeměkouli. Dovedli by to někdo z nás? Jestě snad naše ženushky by k tomu byly spůsobilé spíše než my mužové. Považme, co všecko ty ženské dovedou: Vařit, práť, žehlit, šít, hadry spravovat, děti pěstovat, ledacos nosit i odnášet — ba česme i nás mude napravovat a zastávati u nás ctihodný úřad kazatelů a zpovědníků. Když dovede naše žena tolik různých povolaní zastati, nedovedla by také dělati fideitelku půl tuctu dráh? Zvdýt ta funkce fideitelky zhusťa sestává jen v jezdění po trati v palácovém voze železničním a v braní několika tisíc dolarů sluzného. Bez toho se ty ženské již do všeho pletou, ať se tedy pletou také železničním, bankovním, plynárním, železářským a jiným presidentům do byznisu. To zajistí dovedou a tak jim bude jedno nové pole působnosti otevřeno. Pak by nám teprve nastal ten zlatý věk, neboť ty fideitelky by byly citivější než jsou nynější fideitelové monopolů, tak že by nás tak nedělaly. Naposledy by to přivedly tak daleko, že bysme zadarmo jezdili po železnicích, zadarmo mohli telefonovat, svítit, snad i jíst a pít. Tu pak by se měl každý dolže i ten váš Józ.

Zachráněn.

Příběh ve dvou dopisech. Následovní zajiřmavá látka dána nám byla k uveřejnění Dr. Petrem Fahrneyem majitelem chvalně známého rodného léku, Dra. P. Hoboka.

Mt. Angel, Ore., 11 února 1899.

Dr. Peter Fahrney, Chicago, Ill.

Čtený pane:—Mnoho jsem četl v časopisech o zásluhách vašeho léku, Dra. Petra Hoboka, a jeho mnohých vyléčených a věc ta stala se pro mne zajímavou. Bude se vám to zdáti přirozeným, když řeknu, že jsem po mnoho let nemoc žaludku a ledvin zkoušel. Radil jsem se s několika lékaři a utratil mnoho peněz, aniž bych byl vyléčen. Pročítaje různá doporučení dospěl jsem k přesvědčení že pakli mne něco vyléčí, bude to vaše Dra. Petra Hoboka, a rozhodnul jsem se něco si ho objednatí.

Pošlete mi laskavě bedničku na zkoušku co nejdříve budete moci.

Adresa mou jest: FRANT. J. ZUMSTEK, Mt. Angel, Ore.

O dva měsíce později píše.

Mt. Angel, Ore., 30 dubna 1899.

Dr. Peter Fahrney, Chicago, Ill.

Čtený pane:—Váš dopis a bednička na zkoušku Dra. Petra Hoboka správně mne doby. Přijměte mě díky za váš rychlou odpověď. S potěšením sděluji Vám dnes, že výsledky byly více než uspokojivé. Využil jsem tak dalece čtyry láhve a pocítili obdivuhodnou úlevu. Po léta žaludek můj žádné maso nechťel trávití. Jakmile jsem jenom kouseček masa snědl, třeba s litrového a dobře uvatěného, žaludek se mi zdvihl a zkusil jsem hrozně obřít. To mne činilo velmi slabým a na duchu skřelým. Dnes s radostí pravím, že moha jísti skoro vše, aniž by mi to nějaké neškodě spů. nobilo, protože získávám mě je úplně napraveno a rovněž choroba ledvin zmizela. Jsem vám za toto velké dobrodílní velmi povděčen, a dovoluji vám připsat můj v časopisech uveřejnění. Na tisíce lidí dnes postižených jsou obtížným trávením, a ti všichni mohli by býti zachráněni, kdyby jen měli důvěru a užili onoho obdivuhodného léku Dra. Petra Hoboka. Jak jen mi bude možno, budu lék váš v našem městě odporučovati. Přijměte ještě jednou dík od FRANT. J. ZUMSTEKA.

Přechází nepotřebuje žádné vysvětlení, ježto skutečnosti m'zví velmi jasné, ale rád bychom jen tolik dodali, že pověst Dra. Petra Hoboka jako rodného léku jest naše vši pochýbenost a ta nejlepší.